LITERATUURLIJST

ACT-Quest Consultants Tourisme, 2001. Maya Projects General Study; Final report.
Adviesbureau RBOI, 2000. Sluis-Aardenburg, structuurvisie Sluis aan Zee.
ALTERRA – Research Instituut voor de Groene Ruimte onder auspiciën van Gebiedscommissie West Zeeuwsch-Vlaanderen, 2000. West Zeeuwsch-Vlaanderen op de kaart van Nederland. Naar een nieuw perspectief vanuit drie invalshoeken.
AMINAL, 1994. Doelstellingsnota Ecologisch Impuls Gebied Schelde-Dender-Durme; Plan Blauwborst.
AMINAL, 1994. Operationeel Programma Blauwborst Ecologisch Impuls Gebied Schelde-Dender-Durme.
AMINAL, 1997. Richtlijnenboek voor het opstellen en beoordelen van milieueffectrapporten; Deel 1: Procedurele aspecten. Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel M.e.r..
AMINAL, 1997. Richtlijnenboek voor het opstellen en beoordelen van milieueffectrapporten; Deel 2: Algemene methodologische aspecten. Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel M.e.r..
AMINAL, 1997. Richtlijnenboek voor het opstellen en beoordelen van milieueffectrapporten; Deel 3: Algemene methodologie Discipline mens-gezondheid. Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel M.e.r..
AMINAL, 1997. Richtlijnenboek voor het opstellen en beoordelen van milieueffectrapporten; Deel 4: Algemene methodologie Discipline mens-ruimtelijke aspecten. Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel M.e.r..
AMINAL, 1997. Richtlijnenboek voor het opstellen en beoordelen van milieueffectrapporten; Deel 5: Algemene methodologie Fauna en flora. Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel M.e.r..
AMINAL, 1997. Richtlijnenboek voor het opstellen en beoordelen van milieueffectrapporten; Deel 6: Algemene methodologie Bodem. Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel M.e.r..
AMINAL, 1997. Richtlijnenboek voor het opstellen en beoordelen van milieueffectrapporten; Deel 7: Algemene methodologie Water. Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel M.e.r..
AMINAL, 1997. Richtlijnenboek voor het opstellen en beoordelen van milieueffectrapporten; Deel 8: Algemene methodologie Lucht. Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel M.e.r..
AMINAL, 1997. Richtlijnenboek voor het opstellen en beoordelen van milieueffectrapporten; Deel 9: Algemene methodologie Licht, warmte en straling. Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel M.e.r..
AMINAL, 1997. Richtlijnenboek voor het opstellen en beoordelen van milieueffectrapporten; Deel 10: Algemene methodologie Geluid en trillingen. Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel M.e.r..
AMINAL, 1997. Richtlijnenboek voor het opstellen en beoordelen van milieueffectrapporten; Deel 8: Algemene methodologie Monumenten, landschappen en materiele goederen in het algemeen. Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel M.e.r..
AMINAL, Universiteit Gent, Instituut voor Natuurbehoud, 1996. Ecosysteemvisie voor de Vlaamse Kust; Deel 1 Ecosysteembeschrijving.
AMINAL, Universiteit Gent, Instituut voor Natuurbehoud, 1996. Ecosysteemvisie voor de Vlaamse Kust; Deel 2 Natuurontwikkeling.
AMINAL, Universiteit Gent, Instituut voor Natuurbehoud, 1996. Ecosysteemvisie voor de Vlaamse Kust; Bijlagen Ecosysteembeschrijving.
AMINAL, Zeeuwse Milieufederatie, Ministerie van V&W, 1995. De Schelde; een stroom natuurtalent.
ARCADIS Heidemij Advies BV, onder auspiciën van Stichting Iniatiefgroep Zwingeul, 1998. Ontwikkelingen in het Zwin-gebied, verkennend onderzoek.
ARCADIS Heidemij Advies BV, z.j.. Milieu-effectrapport "Integraal Stadsrandmodel, ontgrondings- en herinrivhtingsproject Beers/Cuick".

B.S., 1994. Besluit van de Vlaamse regering tot bepaling van de procedure van het openbaar onderzoek bij het opmaken van de perceelsgewijze inventaris, bedoeld in artikel 53 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, zoals gewijzigd bij het decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen.

B.S., 1994. Decreet houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud.

B.S., 1995. Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de procedure van het openbaar onderzoek bedoeld in artikel 2 van het decreet van 21 december 1994 houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud.

Beijersbergen, J. en R. Koole, 1998. Natuurontwikkeling Willem-Leopoldpolder, Provincie Zeeland, werkgroep natuurontwikkeling.

Belgisch Staatsblad, 1998. Besluitvan de Vlaamse regering tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu.

Benelux, 1996. Ruimte voor samenwerking; Tweede Benelux Structuurschets. Synthesenota.

Benelux, 1997. Ruimte voor samenwerking; Tweede Benelux Structuurschets. Beslisnota.

Bestuurlijk Klankbordforum Westerschelde, 1991. Beleidsplan Westerschelde.

Bestuurlijke Commissie West Zeeuwsch-Vlaanderen, 2000. Programmaplan en projectopdrachten gebiedsgerichte aanpak West Zeeuwsch-Vlaanderen.

Bogers, P., G. Burger, C. van Gorsel, W. Reijnhoudt, 2001. Afstudeerproject 'Sluis aan Zee'; Onderzoek naar de technische en financiële haalbaarheid (rapport).

Bogers, P., G. Burger, C. van Gorsel, W. Reijnhoudt, 2001. Afstudeerproject 'Sluis aan Zee'; Onderzoek naar de technische en financiële haalbaarheid (bijlagen).

Bogers, P., G. Burger, C. van Gorsel, W. Reijnhoudt, 2001. Afstudeerproject 'Sluis aan Zee'; Onderzoek naar de technische en financiële haalbaarheid (tekeningen).

Broecke, J.P. van den, z.j.. Middeleeuwse kastelen van Zeeland.

Bruin, M.P. de, 1994. Hoog van de toren. Provincie Zeeland.

Bureau Waardenburg, 2001. Beheersplan binnendijken en overhoeken in West Zeeuws-Vlaanderen; Objecten in beheer bij de stichting Het Zeeuwse Landschap.

Commissie Waterbeheer 21e eeuw, 2000. Waterbeleid voor de 21e eeuw; Advies van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw.

Commissie Waterbeheer 21e eeuw, z.j.. Waterbeleid in de 21e eeuw; kabinetsstandpunt.

Decleer, K. en E. Kuijken, 1995. Project Grensoverschrijdend Krekengebied, Deel Ecologie – ecologische prioriteitenkaart.

Vlaamse Gewest, z.j.. Decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening (België).

Delta – overleg, 1986. Verslag van het symposium "De Delta, ondeelbaar".

DHV Milieu en Infrastructuur BV, 1994. Milieu-effectrapportage; Besluiten voor een leefbaar Nederland; Handleiding.

Dienst Landelijk Gebied, 2001. Landschapsplan Zwingeul.

Duel, H., 1992. Versnippering van de ecologische hoofdstructuur door de natte infrastructuur. INRO-TNO, in opdracht van Dienst Weg- en Waterbouwkunde van Rijkswaterstaat. DWW – versnipperingsreeks nr. 4, DWW, Delft.

E-connection, 2001. Concept Zwinstudie.

EU, z.j...Espoo-Verdrag (Verdrag inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband.

Euregio Scheldemond, 1997. Beleidsplan Grensoverschrijdend Krekengebied.

European institute for comparative urban research (Euricur), 1999. Sociaal-Economisch en Bestuurlijk perspectief voor West Zeeuwsch-Vlaanderen.
F. Beyers, 1999. Het nieuw decreet op de Ruimtelijke Ordening, in: B&T actueel, nr. 25 van 25 juni 1999.
Gebiedscommissie Gebiedsgerichte aanpak West Zeeuwsch-Vlaanderen, z.j.. Visie op West Zeeuwsch-Vlaanderen.
Gemeente Knokke-Heist, 2000. Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan .
Gemeente Oostburg, Gemeente Sluis-Aardenburg, 2000. Recreatievisie West Zeeuwsch-Vlaanderen.
Gemeente Oostburg, Gemeente Sluis-Aardenburg, 2000. Streekgids.
Gemeente Oostburg, Gemeente Sluis-Aardenburg, z.j.. Structuurvisie West Zeeuws-Vlaanderen. Kuiper Compagnons.
Gemeente Oostburg. Integraal kustzone beheer West Zeeuwsch-Vlaanderen.
Gemeente Sluis -Aardenburg, 1999. Herinrichting Kern Sluis.
Gemeente Sluis-Aardenburg, 1998. Plankaart Bestemmingsplan Buitengebied.
Gemeente Sluis-Aardenburg, 2000. Ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied.
Gemeente Sluis-Aardenburg, 2001. Bundel van verslagen van vergaderingen van de gebiedscommissie, coördinatiegroep, themabijeenkomsten, werkbezoeken, Commissie Grondgebied, Raad.
Gemeente Sluis-Aardenburg, 2001. Presentatie 'Sluis aan Zee!' op CD-Rom.
Gemeente Sluis-Aardenburg, z.j.. Discussienota Sluis, ontwerp.
Gemeenten Brugge, Damme en Knokke-Heist, 1996. Beleids- en waterbeheersplan Zwin Polder 1996-2000.
Grontmij Advies & Techniek BV vestiging Zeeland, 2001. Afstudeerproject Sluis aan Zee; Onderzoek naar technische en financiële realisatiemogelijkheden voor het plan Sluis aan Zee (Projectplan).
Grontmij, 2000. Waterkansen..., Watervisie West Zeeuws-Vlaanderen.
Gulinck H., 1995. Landelijke Gebieden; deelstudie in het kader van de Tweede Benelux Structuurschets, in opdracht van de Benelux Economische Unie.
Heidemij Advies, 1993. Milieu-effectrapport "Integraal Stadsrandmodel, ontgrondings- en herinrichtingsproject Beers / Cuijk". Met bijlagen.
Houtters, R., 2000. Oostkust Magazine.
Ingenieursbureau Gemeentewerken Rotterdam, 2001. Milieu-effectrapport Westerschelde Container Terminal.
Iniatiefgroep Zwingeulproject 'Sluis-aan-Zee', 1999. Zwingeul Project.
Jongepier, J., 1995. Zeeland in de prehistorie. Provincie Zeeland.
Jongman, R.H.G., N. van de Windt, 1995. Een Benelux Ecologische Hoofdstructuur; Een studie voor de Tweede Benelux Structuurschets, Landbouwuniversiteit Wageningen.
Kapteyn, K, 1995. Vleermuizen in het Landschap, Schuyt en Co uitgevers bv, Haarlem.
Kerrinckx, H., C. Marius en A. Rambaut, 1995. Project Grensoverschrijdend Krekengebied. Deel Landschap – Relicten en typologie.
Kerrinckx, H., C. Marius, A. Rambaut, 1995. Project Grensoverschrijdend Krekengebied. Deel 1: Landschap relicten en typologie.
Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen, z.j.. Sluis in beelden uit de Zeelandia Illustrata.
KPMG Bureau voor Economische Argumentatie, 1999. Natuurgebieden als drager van de regionale economie: onderzoek naar de economische effecten van de natuurgebieden Schiermonnikoog en de Zuid-Oostelijke Veluwe.
Kuijken, E.,K. Decleer, 1995. Project Grensoverschrijdend Krekengebied. Deel 2: Ecologische prioriteitenkaart.

Kuiper Compagnons, 2001. Cadzand-Bad: Visie, beeld & kwaliteit voor de toekomst.
Kuipers, J.J.B. en P. Sijnke, 2000. Van schandsteen tot straatkapel. Kleine monumenten en ornamenten in Zeeland. Provincie Zeeland.
Kuipers, J.J.B., 1996. Zeeuwen te water. Sporen van een maritiem verleden. Provincie Zeeland.
Kuipers, J.J.B., 1997. Zilt en zoet. Sporen van watergebruik. Provincie Zeeland.
Kuipers, J.J.B., 1998. Zeeuwen tegen het water. Sporen van de geschiedenis in Zeeland. Provincie Zeeland.
LNV, z.j.. Samenvatting Structuurschema Groene Ruimte.
LNV, 1989. Natuurbeleidsplan; Beleidsvoornemen.
LNV, 1990. Natuurbeleidsplan, Regeringsbeslissing.
LNV, 1992. Structuurschema Groene Ruimte; Het landelijke gebied de moeite waard.
LNV, 1999. Nota Belvedere; Beleidsnota over de relatie cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting.
LNV, 2000. Nota natuur, bos en landschap; Natuur voor mensen, mensen voor natuur.
LNV, z.j.. Beleidsprogramma Kracht & Kwaliteit 1999-2002.
Martens, D., C.J. de Rooi, Hogeschool Larenstein, 2000. Opzouten. Verzilting als inrichtingsprincipe.
Mastop, J.M., M.G.J. Ganzevles, R.P. van Ham, 1995. Grensoverschrijdende projecten en samenwerkingsverbanden; Adviesnota in het kader van de Tweede Benelux Structuurschets in opdracht van het Projectbureau van de Benelux Economische Unie, Nijmeegs Instituut voor Planologie en Omgevingsstudies.
Milieu Witab, 1996. Partim Zwinstreek (i.h.k.v. Grensoverschrijdend Krekengebied)
Mininsterie van LNV, 1992. Structuurschema Groene Ruimte.
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2001. Brief met bijlagen (uittreksel uit het strategisch plan van Afdeling Waterwegen Kust en 2 artikels uit de referatenmap van de studiemiddag "Watergebonden veiligheid, een probleem met veel facetten".
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2001. Brief met tekst en kaarten omtrent landschapsklassering in gemeenten Knokke-Heist en Damme.
Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2000. Natuur voor mensen, mensen voor natuur, Nota natuur, bos en landschap in de 21e eeuw.
Ministerie van V&W Directie Zeeland, 1997. De toekomst van de Westerschelde; Beschouwing vanaf de dijk.
Ministerie van V&W, 1998. Water Kader; Vierde Nota waterhuishouding (Regeringsbeslissing)
Ministerie van Verkeer en Waterstaat en Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1994. Natuur aan het werk. Een verkenning van mogelijkheden voor grootschalige natuurontwikkeling langs rijkswateren en rijkswegen. Achtergrond document.
Ministerie van Verkeer en Waterstaat, 2001. Telefax gericht aan de gemeente Sluis-Aardenburg met als onderwerp Concept beheersadvies ZWIN.
Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2001. Langetermijnvisie Schelde-estuarium. Met toelichting.
Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijksinstituut voor Kust en Zee, 1995. Schelde Atlas, een beeld van een estuarium, concept.
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, 2001. Ruimte maken, Ruimte delen, Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening 2000/2020.
Moor, Frank de, 2000. Terug naar de kust, in: De Achterkant, 23 februari 2000.
Morel, G.A. en Specken, B.P.M., 1992. Versnippering van de ecologische hoofdstructuur door de wegeninfrastructuur. INRO-TNO, in opdracht van Dienst Weg- en Waterbouwkunde van Rijkswaterstaat. DWW –versnipperingsreeks nr. 3, DWW, Delft.
Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje West Zeeuws-Vlaanderen, 1995. Boomkikkeraktieplan.

Nederlands Economisch Instituut, 1997. De Delta in de Delta, Strategische visie op de ruimtelijk-economische ontwikkeling van het Westerscheldebekken.
Nederlands Economisch Instituut, in opdracht van provincie Zeeland, 1996. Economische effecten wegvallen veerdiensten Westerschelde, concept.
Nortier, 1989. Toegepaste Vloeistofmechanica.
Oranjewoud en ingenieursbureau Soresma n.v., 1995. Project Grensoverschrijdend Krekengebied. Deel 3: Ontwikkelingsconcept; Grensoverschrijdend Krekengebied Sint-Kruis – Watervliet.
Projectburo Vrolijks, 1998. Watersportontwikkeling Nederlands deel Rijn Schelde Delta.
Provinciaal Archeologisch Centrum Zeeland, 2000. Brief aan B&W Sluis-Aardenburg.
Provinciaal planologische dienst voor Zeeland, 1986. De Vegetatie van Zeeuws-Vlaanderen.
Provincie West-Vlaanderen, 2000. Ontwerp Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen; Voorlopig vastgesteld door de provincieraad van West-Vlaanderen op 29 juni 2000.
Provincie West-Vlaanderen, 2000. Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen; Definitief vastgesteld door de provincieraad van West-Vlaanderen op 12 juni 2001.
Provincie West-Vlaanderen, 2000. Ruimte voor verscheidenheid: Infobrochure Ontwerp Provinciaal Structuurplan West-Vlaanderen.
Provincie West-Vlaanderen, 2000. SAIL news december 2000 no.2.
Provincie West-Vlaanderen, 2000. SAIL news juni 2000 no.1.
Provincie West-Vlaanderen, 2001. Natuur en milieu info, januari 2001.
Provincie Zeeland, 1997. Streekplan Zeeland, Antwoordnota zienswijzen.
Provincie Zeeland, 1997. Streekplan Zeeland.
Provincie Zeeland, 1998. Vestigingsbeleid intensieve veehouderij; herziening van het streekplan Zeeland.
Provincie Zeeland, 2000. Milieubeleidsplan 2001-2006; Groen licht.
Provincie Zeeland, 2000. Waterhuishoudingsplan 2001-2006 (ontwerp); Samen Slim met Water.
Provincie Zeeland, 2001. Natuurgebiedsplan Zeeland 2001.
Provincie Zeeland, 2001. Provinciale milieuverordening Zeeland.
Provincie Zeeland, 2001. Streekplan Zeeland; herziening nieuwe economische dragers.
Provincie Zeeland, Directie Economie, Ruimtelijke Ordening en Welzijn, Bureau Landelijk Gebied, 1992. Landschapsonderzoek West Zeeuwsch-Vlaanderen.
Provincie Zeeland, Directie Ruimte, Milieu, Water, 1991 (herdruk 1997). Zeeuwse uitwerking Natuurbeleidsplan (NBP).
Provincie Zeeland, Directie Ruimte, Milieu, Water, 2000. MAYA Newsletter.
Provincie Zeeland, Directie Ruimte, Milieu, Water, 2000. Meerjarenprogramma Landinrichting en Natuur 2000.
Provincie Zeeland, Directie Ruimte, Milieu, Water, 2000. Vitaal Platteland Zeeland, Nieuwe Economische Dragers.
Provoost, S., 1999. Het decreet: onze kustduinen beschermd? In: Natuurrapport 1999; Toestand van de natuur in Vlaanderen: cijfers voor het beleid, Instituut voor Natuurbehoud.
Rabobank Nederland, stafgroep Economisch Onderzoek, 1999. Jachthaven Sluis, Eindrapport.
RBOI, 1999. Volkshuisvestingsplan (voor gemeente Sluis-Aardenburg).
Recron Zeeuws-Vlaanderen, Natuurbeschermingsvereniging 't Duimpje, 1998. Kust in Kleuren, een visie op de Toekomst van West Zeeuws-Vlaanderen.
Rijksinstituut voor Kust en Zee, 2000. 3e Kustnota; Traditie, Trends en Toekomst.
Royal Haskoning, Coastal & Rivers, Rotterdam, 2001. Zoutconcentraties Schutsluis Cadzand-Bad, gevoeligheidsonderzoek, 01469/1184.
Royal Haskoning, Maritime Rotterdam, 2001. Sluis te Sluis, Schetsontwerp recreatie schutsluis te Cadzand, gevoeligheidsanalyse, F5322.
Rutgeerts, J., 2000. Handboek Ruimtelijke Ordening in Vlaanderen, Editie 2000.

Staatssecretariaat voor Streekeconomie, Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, z.j.. Gewestplan Brugge-Oostkust.
Stichting Apeldoorns Kanaal, z.j.. Het Apeldoornse Kanaal ... een waterweg met toekomst!
Stichting Het Zeeuwse Landschap, 2001. Beheersplan binnendijken en overhoeken in West Zeeuws-Vlaanderen.
Stichting Recreatietoervaart Nederland, 2000. Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland 2000.
Stichting Recreatietoervaart Nederland, 2000. Meerjaren Uitvoerings Programma Beleidsvisie Recreatietoervaart in Nederland 2001-2005.
Stockman, P., P. Everaers, 1999. Versterckt Zeeland. Provincie Zeeland.
SVAŠEK, 1999. Sluis aan Zee, Technische haalbaarheidsstudie.
SVAŠEK, 2001. Aanvullende haalbaarheidsstudie Sluis aan Zee.
Terp Advies, 2001. Brief aan de gemeente Sluis-Aardenburg met als bijlage een enquête en vertaling daarvan naar stromen plezierboten in de zuidelijke Noordzee, het Kanaal en de Ierse Zee in combinatie met gegevens uit Engeland, Frankrijk en Ierland.
TNO, 1982. Grondwaterkaart van Nederland, Zeeuwsch-Vlaanderen, Delft.
Trimpe Burger, J.A., 1997. De Romeinen in Zeeland. Onder de hoede van Nehalennia. Provincie Zeeland.
TU Delft, 1992. geohydrologie, collegedictaat f15B, Delft.
TU Delft, 1992. hydrologie, collegedictaat f15A, Delft.
Universiteit Twente, 1996. stroming en transport, collegedictaat 863, Enschede.
Verboon, D.E., 2000. Gebiedsvisie recreatief medegebruik in het hoofdwatergebied Cadzand. Met bijlagen. Hogeschool Zeeland / Waterschap Zeeuwsch-Vlaanderen.
Verboon, D.E., 2000. Sluis aan Zee, inventarisatie. Hogeschool Zeeland / Waterschap Zeeuwsch-Vlaanderen.
Vereniging Zeeuws Milieufederatie, 2000. Wantij, tijdschrift over natuur en milieu in Zeeland, nummer 2.
Vereniging Zeeuwse Milieufederatie, 2000. Wantij, tijdschrift over natuur en milieu in Zeeland, nummer 4.
Vos, C.C. en Chardon, J.P., 1994. Herpetofauna en verkeerswegen: een literatuurstudie. Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, Wageningen, in opdracht van Dienst Weg- en Waterbouwkunde van Rijkswaterstaat. Project versnippering deel 24, DWW, Delft.
Vos, C.C., 1999. A frog's-eye view of the landscape. Quantifying connectivity for fragmented amphibian populations. Thesis. IBN Scientific Contributions 18. IBN-DLO, Wageningen.
Waterschap Zeeuws-Vlaanderen, 2001. Berekende waterstanden in uitwateringskanaal naar Cadzand, voor de huidige situatie en situatie 2050, informatie uit watersysteemanalyse West Zeeuws Vlaanderen.
Waterschap Zeeuws-Vlaanderen, 2001. Vaststelling Keur waterkeringen Waterschap Zeeuws Vlaanderen.
Wieland, A., 1993. Broedvogelinventarisatie Zwinstreek, Stichting het Zeeuwse Landschap.
Wilderom, M.H., 1973. Tussen Afsluitdammen en Deltadijken, deel IV Zeeuwsch Vlaanderen.
Wortman, E., 2001. Jachtverhuur in de Rijn Schelde Delta.
Zeeuws Overlegorgaan Waterkeringen, 1995. Beleidsplan voor de Zeeuwse kust en de Westerscheldeoevers.

BEGRIPPENLIJST

A	Aanlegfase	In het MER: fase gedurende welke activiteiten worden uitgevoerd die specifiek verband houden met de verbetering van de dijk
	Aanlegplaats	Plaats waar een jacht voor korte of langere duur aan wal af kan meren
	Aanzanding	Aanbrengen (actief) of terecht komen (passief in stroomluwte) van zand
	Accommoderen	Plaats bieden
	Agalev	Vlaamse politieke partij 'Anders GAan LEVen'. In Nederland te vergelijken met 'Groenlinks'
	Alternatief	Een totaaloplossing. Kan zijn opgebouwd uit een reeks van varianten op de voorgenomen activiteit; Of: Andere wijze dan de voorgenomen activiteit om (in aanvaardbare mate) tegemoet te komen aan de doelstelling(en). De Wet milieubeheer schrijft voor dat in een MER alleen alternatieven moeten worden beschouwd die redelijkerwijs in de besluitvorming een rol kunnen spelen. De richtlijnen geven mede richting aan dat begrip 'redelijkerwijs'
	Amfibieën	Koudbloedige, gewervelde dieren die zowel op het land als in het water leven (kikkers, padden, salamanders)
	Amfibische oeverzone	Oeverzone met flauw begroeid talud, geschikt leefgebied voor amfibieën
	AMINAL	Administratie Milieu, Natuur en Land en Waterbeheer (onderdeel van het Ministerie van de Vlaamse gemeenschap
	AMINAL IN	AMINAL, Instituut voor Natuurbehoud
	Anticiperen	Vooruitlopen op
	ANWB	Nederlandse toeristenbond (voorheen Algemene Nederlandse WielrijdersBond)
	Archeologische waarden	Belangrijke archeologische eigenschappen van een gebied
	Archeologische verwachtings-kaart	Kaart die op basis van archeologisch onderzoek aangeeft hoe groot de kans is dat zich archeologische waarden bevinden in de ondergrond van een bepaald gebied
	Areaalvermind-ering	Verkleining van de oppervlakte
	Art.	Artikel.

	Autonome ontwikkeling	Op zichzelf staande ontwikkeling (die ook plaatsvindt als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd)
	Avifauna	Vogelwereld
B	Bandbreedte	Variatie waarbinnen gezocht wordt naar oplossingen
	Beer	Gemetselde waterkering (meestal in de hoofdgracht tussen het binnen en buitenwater)
	Beleving	Bewuste ervaring
	Belfort	(Oudfrans Beffroi), in de Middeleeuwen in vele Zuidnederlandse steden gebouwde toren aan of bij een stadhuis of markthal, waarin de stadsklokken hingen
	Beoordelings-criteria	Maatstaven bij een beoordeling
	Bergings-capaciteit	Hoeveelheid neerslag die opgevangen kan worden, door sponswerking van de bodem, of in open water, voor zij uit afstroomt
	Bestemmings-plannen	Plan betreffende de bestemmingen van een terrein
	Bevoegd gezag	Overheidsorgaan dat bevoegd is een besluit te nemen over de voorgenomen activiteit van de initiatiefnemer
	BG	Bevoegd Gezag
	Binnendijks	De beschermde kant van de dijk, niet aan de kant van het water, maar aan de landzijde
	Biotoop	Leefomgeving van een leefgemeenschap van planten en/of dieren
	BRTN	Beleidsvisie voor de Recreatie Toervaart Nederland
	Bruine zeilvaart	Grotere professionele jachten die gebruikt worden voor de chartervaart (verhuur)
	Buitendijks	De niet beschermde zijde van de dijk, aan de kant van het water
	BWK	Biologische Waarderings Kaart
C	Cel-m.e.r.	Commissie van onafhankelijke deskundigen, vergelijkbaar met de Commissie m.e.r., van AMINAL
	Commissie m.e.r.	Commissie van onafhankelijke deskundigen die het bevoegd gezag adviseert over de gewenste inhoud van het MER en in een latere fase over de kwaliteit van het MER

	Compensatie	Het creëren van nieuwe waarden die vergelijkbaar zijn met verloren gegane waarden. Indien het volledig onvervangbare waarden betreft, heeft compensatie betrekking op het creëren van zo vergelijkbaar mogelijke waarden
	Cultuur-historische elementen	Elementen die informatie bevatten over het door menselijk handelen tot stand gekomen landschap
D	dB (A)	Decibell (A-gewogen), maat voor geluidssterkte waarbij een frequentie-afhankelijke correctie wordt toegepast voor de gevoeligheid van het menselijk oor
	Deltaveiligheid	De zekerheid die volgens de normen van de Wet op de waterkering aan een gebied geboden wordt door de aanwezigheid van waterkeringen. Deze waterkeringen (o.a. dijken, duinen en sluizen) zijn uitgevoerd volgens deze bepaalde normen om de overstromingskans te beperken tot één keer per vastgesteld aantal jaren (b.v. 1:4.000)
	Differentiëren	Onderscheid maken
	Dijkteen	Overgang van dijkhelling naar maaiveld
	Dijktracé	Een strook grond waarop een nieuwe dijk aangelegd kan worden of de verbetering van de bestaande dijk kan plaatsvinden
	Driekoker	Een type stuw waarmee de waterstand achter dit 'kunstwerk' opgestuwd wordt. Het bevat drie kokers met stuwkleppen of –schuiven waarmee het water gereguleerd doorgelaten kan worden
	Duiker	Ondergrondse betonnen koker voor het doorlaten van water
	Duurzame ontwikkeling	Een ontwikkeling die aan de behoeften van de huidige tijd tegemoet komt, zonder dat de mogelijkheid voor toekomstige generaties om aan hun behoeften te voldoen gevaar loopt
	Dwarsprofiel	Beloop van een doorsnede, loodrecht op de lengterichting
E	Ecologie	De wetenschap van betrekkingen tussen organismen en hun milieu
	Ecologische hoofdstructuur	Begrip gelanceerd in het Natuurbeleidsplan bestaande uit kern- en natuurontwikkelingsgebieden en verbindingszones
	Ecotoop	Leefruimte voor een bepaald soort organisme
	EHS	Ecologische Hoofd Structuur
	Estuaria	Door getijstromen wijde riviermond
	Eutrofiëring	Voedselrijkdom, het meer verzadigd raken van de bodem of het water met voedingsstoffen

	Evaluatie	Het in een concreet geval onderzoeken van de daadwerkelijk optredende gevolgen bij aanleg en gebruik van een activiteit
	Extensief	Met geringe intensiteit
	EZ	Ministerie van) Economische Zaken
F	Fauna	Dierenwereld
	Flora	Plantenwereld
	Floristische waarden	Gebiedseigenschappen die vanuit het oogpunt van de aldaar aanwezige plantensoorten van belang zijn
	FTE (fte)	'Full Time' Eenheden (één fte is één werkdag)
	Fysieke ruimte	Oppervlakte die beschikbaar is
G	Gebruiks-waarde	Waarde, bepaald door het gebruik dat men van iets kan maken (nuttige waarde), met name bepaald door het hier en nu
	Geluidhinder	Gevaar, schade of hinder als gevolg van geluid
	Gemaal	Installatie om polders te ontlasten van overtollig water, zodat het peil in de polders op een gewenst peil gehouden kan worden
	GEN	Grote Eenheden Natuur, onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk
	Generiek	Algemeen
	GENO	Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling, onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk
	Geografisch	Aardrijkskundig
	Geohydrologie	Wetenschap die de samenhang tussen de geologie en het voorkomen en de stroming van het grondwater bestudeert
	Geomorfologie	Wetenschap die zich bezighoudt met de ontstaanswijze, vorm en opbouw van het aardoppervlak
	Geotechniek	De leer van het gedrag en de eigenschappen van grond en grondlagen; grondmechanica
	Getijkreek	Waterloop, in open contact met de zee, met zout of brak water, waarin de invloed van eb en vloed merkbaar is door wisselende waterstanden
	Golfoploop	Fenomeen waarbij verhoging van de waterstand optreedt als gevolg van de wind
	Golfslag	Het slaan, botsen van de golven

	GS	Gedeputeerde Staten
	H	Hoogte boven NAP
	Habitat	Natuurlijk woongebied van een organisme of levensgemeenschap
H	Historisch-morfologisch	Leer en beschrijving van de vormen van het aardoppervlak vanuit geschiedkundig oogpunt
	Hs	Significante golfhoogte
	Hydraulische of rivierkundige compensatie	Maatregelen die worden getroffen om de door het uitvoeren van werken in het winterbed van de rivier ontstane opstuwing van het hoogwater te niet te doen. In de praktijk bestaan die maatregelen uit het afgraven van hoge terreinen of kaden en het graven van geulen in de uiterwaard
	Hypothetisch	Theoretisch verondersteld
I	ICES	Interdepartementale Commissie voor Economische Structuurversterking
	Implementatie	Uitvoering
	Indicatieve planning	Voorlopige planning
	Indicerende soorten	Soorten, meestal gebruikt voor planten, die wijzen op het voorkomen van een bepaalde combinatie van bodem en water (kwantitatief en kwalitatief)
	Initiatiefnemer	Een natuurlijk persoon, dan wel een privaat- of publiekrechtelijk rechtspersoon (een particulier, bedrijf, instelling of overheidsorgaan), die een bepaalde activiteit wil (doen) ondernemen en daarover een besluit vraagt
	Integraal	Op zichzelf bestaand, een geheel uitmakend
	Irreversibel	Onomkeerbaar
	IVON	Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk, bestaand uit natuurverbindings- en natuurverwevingsgebieden, Vlaanderen
J	Jaarrond-begrazing	Begrazing gedurende het hele jaar
K	KNWV	Koninklijk Nederlands Watersport Verbond
	Kosteneffectief	(Relatief) goedkoop
	Kreekruggen	Wallen van afgezet zand en lichte klei langs getijkreken, hoger gelegen dan de poelen, omdat het zand en lichte klei op deze ruggen minder inklonk dan het klei op veen in de poelen, zie ook Oeverwallen

	Kruin	Het bovenste, horizontale vlak van een waterkering; de top van de dijk
	Kwantitatieve informatie	Informatie die in getallen kan worden uitgedrukt
	Kwel	Opwaarts gerichte grondwaterstroming
	Kwelder	Buitendijks (aan de waterzijde van de dijk) gelegen aangeslibd land, dat bij gewone vloed niet meer onderloopt
L	Landschap	Het geheel van visueel waarneembare kenmerken aan het oppervlak van de aarde
	Lineair	Lijnvormig
	LLWS	Laag laag water spring
	LNC-waarden	Landschaps-, natuur- en cultuurhistorische waarden
	LNV	Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
M	m.e.r.	Milieueffectrapportage: de procedure. Hulpmiddel bij de besluitvorming, dat bestaat uit het maken, beoordelen en gebruiken van een MER en het evalueren achteraf van de gevolgen voor het milieu door de uitvoering van een mede op basis van dat MER genomen besluit, een en ander met inachtneming van de voorgeschreven procedurele uitgangspunten uit de Wet milieubeheer
	m^3	Kubieke meter
	Maaiveld	Aardoppervlak
	Maatgevende afvoer	De afvoer van een hoeveelheid water door een waterloop op een bepaalde plaats, die past bij de gekozen veiligheidsnorm
	Meanderen	Het proces waarbij de loop van een rivier steeds bochtiger wordt door uitslijpen van de buitenbocht en aanslibbing in de binnenbocht
	Meest Milieu-vriendelijke alternatief	Het alternatief dat wordt beschreven in artikel 7.10, lid3 van de Wet Milieubeheer: "het alternatief, waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast." Aangezien het gaat om een alternatief, gelden dezelfde beperkingen als voor andere alternatieven. Dat betekent dat het niet louter een referentie is (de ideale oplossing voor het milieu), maar moet behoren tot de mogelijkheden, die redelijkerwijs bij de besluitvorming een rol kunnen spelen
	MER	Milieueffectrapport: het rapport dat bij de m.e.r. tot stand komt
	Milieu	(Volgens de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne) het geheel van en de relaties tussen water, bodem, lucht, mensen, dieren, planten en goederen

	Mitigatie	Het verminderen van nadelige effecten (op het milieu) door het treffen van bepaalde maatregelen
	MMA	Meest Milieuvriendelijke Alternatief
	Morfologie	Leer en beschrijving van de vormen van het aardoppervlak
N	NAP	Nieuw Amsterdams Peil; het Nederlands standaard vergelijkingsvlak voor de hoogteligging
	Natuurgebied	Een gebied met duidelijke natuur- en landschapswaarden die in hun planologische functieaanduiding (mede) tot uiting komen
	Natuurkern-gebieden	Gebieden in de Ecologische Hoofdstructuur, bestaand uit natuurterreinen, landgoederen, bossen, grote waterren en waardevolle agrarische cultuurlandschappen, minimaal 250 ha groot, met al bestaande bijzondere ecologische waarden van nationale en/of internationale betekenis
	Natuur-ontwikkeling	Het scheppen van omstandigheden waarin natuurlijke ecosystemen zich kunnen ontwikkelen
	Natuur-ontwikkelings-gebieden	Gebieden met goede mogelijkheden voor het ontwikkelen van natuurwaarden, van nationale en/of internationale betekenis
	Natuur-verbindings-gebieden	Gebieden die ongeacht hun oppervlakte van belang zijn voor de migratie van planten en dieren tussen de gebieden van het VEN, en/of natuurreservaten, onderdeel van het IVON
	Natuurverwevings gebieden	Gebieden waarin verschillende functies voorkomen en die worden gekenmerkt door hoge natuurwaarden, onderdeel van het IVON
	NED	Nieuwe Economische Dragers
	NEI	Nederlands Economisch Instituut
	Nul-alternatief	Beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en van de autonome ontwikkeling daarin als de voorgenomen activiteit noch één der alternatieven wordt uitgevoerd. Het nul-alternatief fungeert als ijkpunt; de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en van de in beschouwing genomen alternatieven worden telkens vergeleken met de situatie dat de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd
	NVVP	Nationaal Verkeers- en Vervoersplan
O	OBB	Ontwerp Bestemmingsplan Buitengebied
	Objectiveren	Objectief bekijken, niet beïnvloed door eigen gevoel

	Oeverwallen	Wallen van afgezet zand en lichte klei langs getijkreken, ook Kreekruggen genoemd, zie ook aldaar
	Ontwatering	Afvoer van water uit percelen over en door de grond, in dit geval door middel van een sloot
	Ontwerpplan	Een relatief gedetailleerde uitwerking van het voorkeurs-alternatief, dat op basis van grondmechanisch onderzoek is onderbouwd en waarin een landschapsplan is opgenomen
	Open planproces	Planproces, waarbij de belanghebbenden in een vroegtijdig stadium bij de voorbereidingen worden betrokken
	Opzetten waterpeil	Het verhogen van de oppervlaktewaterstand
P	Paaiplaatsen	Plaats waar vissen samenscholen in de paartijd
	Parameter	Kenmerkende grootheid
	Passantenplaats	Tijdelijke ligplaats voor jachten die korte tijd op die locatie verblijven
	Penvoerend	Coördinerend
	Pioniervegetaties	Vegetaties, die in de eerste fase van de ontwikkeling van een gebied ontstaan (vaak op kale grond) en die weer verdwijnen als de rust in de bodem is teruggekeerd, danwel verdrongen worden door de zich in de tijd ontwikkelende vegetatie
	Plangebied	Dat gebied, waarin de voorgenomen activiteit of één der alternatieven kan worden gerealiseerd
	Platen	Zandbank, ondiepte
	Poelen	Veedrenkplaats, veelal klein en rond, door de mens gegraven open water, dat belangrijk voortplantingsbiotoop kan zijn voor amfibieën; of, Ook Poelgebied, De gebieden die verder van getijkreken afgelegen zijn waarop bij overstroming (vloed) kleideeltjes in lagen zijn afgezet. Deze klei (op veen) is na bedijking verder ingeklonken dan de zandige afzettingen op de kreekruggen
	Populatie	Verzameling van individuen van één soort die in een bepaald gebied voorkomen
	Potenties	(Ontwikkelings)mogelijkheden
	Projectnota	Onderdeel van de titel van dit project die verwijst naar de aspecten die op zich niets met het milieu te maken hebben, maar wel van groot belang zijn voor de besluitvorming. Vaak betreft dit de geldelijke middelen
	PRS-WV	Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen

R	RAAP	Archeologisch adviesbureau
	Recreatieve zonering	Verdeling in zones vanuit het oogpunt van recreatieve mogelijkheden
	Redoute	Eenvoudig rechthoekig gesloten verdedigingswerk
	Referentie	Vergelijking (maatstaf)
	Relict	Overblijfsel van historische aard
	Retranchement	Tweede wal of verschansing waarachter men zich terugtrekt als de eerste verloren is gegaan
	Richtlijnen	De door het bevoegd gezag na het vooroverleg te bepalen wenselijke inhoud van het op te stellen MER
	Risico	De ongewenste gevolgen van een bepaalde activiteit verbonden met de kans dat deze zich zullen voordoen (dus risico = kans x effect)
	Rode lijst	Lijst van planten. Lijst van vlinders, Lijst van zoogdieren en lijst van vogels waarvan bekend is, dat zij zodanig achteruitgaan dat zij in hun voortbestaan worden bedreigd
	Rooilijn	Richtlijn waarin gebouwen worden geplaatst en die de grens aangeeft met de openbare weg
	RSD	Rijn-Schelde-Delta
	RSV	Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
	Ruimtelijke kwaliteiten	Eigenschappen die iets zeggen over de manier waarop een bepaald gebied wordt beleefd of benut
	RWS	Rijkswaterstaat
S	Schorren	Buitendijkse aanwas die alleen bij hoog water onderloopt en begroeid is
	Schutsluis	Kunstmatige waterkering, die de verbinding tussen twee wateren met deuren kan afsluiten of openstellen, en waardoor vaartuigen in staat worden gesteld van water met één peil in water met een ander peil over te gaan
	Sedimentatie	Afzetting
	SP	Vlaamse en Nederlandse politieke partij de 'Socialistische Partij'
	Spin-off	(winstgevend) nevenproduct, resultaat
	SRN	Stichting Recreatietoervaart Nederland

	Startnotitie	Eerste product in de m.e.r.-procedure, waarmee de formele start van de procedure wordt gemarkeerd
	Stedenbouw-kundig concept	Concept waarin de aanleg, ontwikkeling en uitbreiding van steden wordt beschreven met daarmee gepaard gaande problemen van esthetische, bouwtechnische, verkeerstechnische en economische aard
	Steunberm	Het uit klei en/of zand bestaande onderste deel van een dijkprofiel (binnen- of buitendijks gelegen), dat wordt aangebracht om de dijkstabiliteit te verbeteren
	Strekdam	Een kunstmatige dam vanaf de oever in een rivier of zee, waardoor de golfslag en het stromingspatroon van het water gestuurd wordt. Zo ontstaat een luwte in de stroming achter de dam
	Stroomgebied	Een gebied waaruit het afstromende water door één bepaalde waterloop wordt bepaald
	Studiegebied	Bestudeerd of te bestuderen gebied. Dit is breder dan het plangebied
	Stuwpeil	Waterhoogte waartoe een stuw het water opstuwt
	SVV-II	Het tweede Structuurplan Verkeer- en Vervoer
T	Theoretisch (dijk)profiel	Denkbeeldig minimumprofiel van de dijk, dat zelfstandig voldoende stabiliteit bezit om de waterkerende functie te vervullen; beoordelingsprofiel
	Toekomst-term	Term, in dit rapport gebruikt naast de term gebruikswaarde, om aan te geven dat het gebrek aan nut in het hier en nu, niet noodzakelijkerwijs betekent dat dit ook in de toekomst zo is. In het algemeen scoort een bepaalde uitvoering op toekomstwaarde hoger naarmate dit ruimte biedt om zonder kapitaalvernietiging iets op flexibele wijze aan te passen
	Toetsingscriteria	Maatstaven aan de hand waarvan de toetsing plaatsvindt
	Ts	Significante golfperiode
V	V&W	(Ministerie van) Verkeer en Waterstaat
	Variant	Een van de voorgenomen activiteit afwijkende mogelijkheid om een deelprobleem op te lossen. Een variant is niet als complete activiteit beschreven in het MER (want dan zou er sprake zijn van een alternatief)
	Vaste ligplaats	Plaats die door de eigenaar van een jacht gehuurd wordt voor het daar voor langere duur aanleggen van zijn jacht
	Vegetatie	De ruimtelijke verschijningsvorm van wilde planten in een bepaald gebied in de door hen zelf aangenomen orde en structuur
	Veiligheidsnorm	Maximaal toelaatbare kans op een ernstige schade

	Veldinventarisatie	Inventarisatie die in het betreffende gebied zelf is uitgevoerd
	VEN	Vlaams Ecologisch Netwerk, dat bestaat uit Grote Eenheden Natuur (GEN) en Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling (GENO). Een samenhangend en georganiseerd geheel van gebieden van de open ruimte waarin een specifiek beleid inzake het natuurbehoud, gebaseerd op de kenmerken en elementen van het natuurlijke milieu, de onderlinge samenhang tussen de gebieden van de open ruimte en de aanwezige en potentiële natuurwaarden wordt gevoerd
	Verbindingszone	Gebieden die kern- en natuurgebieden als het ware aan elkaar knopen. Ze zijn belangrijk voor de verspreiding van en de contacten tussen planten en dieren
	Verbrakking	Het zouter worden van zoet water
	Verkaveling	Verdeling in stukjes grond
	Vigerend	Van kracht zijnde
	Visueel	Gericht op het zien
	Voorbereidings-besluit	Term afkomstig uit de Wet op de Ruimtelijke Ordening, doelend op het besluit van een gemeente waarin de hoofdlijnen worden vastgelegd van een verandering van het grondgebruik op een bepaalde plaats
	Voorgenomen activiteit	Geheel van handelingen, ingrepen en dergelijke bedoeld ter realisatie van bepaalde doelstellingen of ter oplossing van bepaalde problemen
	Voorkeurs alternatief	Datgene wat volgens het MER en/of bijbehorende ontwerpbesluiten /vergunningaanvragen of bijgestelde versies hiervan – dus na afweging van milieueffecten – de voorkeur van de initiatiefnemer heeft om de doelstellingen zo goed mogelijk te realiseren
	Vooronderzoek	Voorafgaand, voorbereidend onderzoek
	VROM	(Ministerie van) Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
W	Wachthaven	Haven binnen en/of buiten de schutsluis waar jachten (korte tijd) veilig aan kunnen leggen om te wachten voordat doorgang door de sluis mogelijk is
	Waterfluctuatie	Variatie in waterpeil
	Waterkering	Dijk
	Wow	Wet op de waterkering
	WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening
Z	Zeedijk	Waterkering die de hoogste waterstanden op zee keert

Zetting	Het samendrukken van bodemmateriaal (klei, zand, enz.), waardoor het maaiveld oftewel de bodemhoogte zakt
Zoutbezwaar	De indringing van zout of brak water in zoet water. Bijvoorbeeld de indringing van zeewater in het kanaal waardoor gevolgen voor het zoete watergebruik optreden

Figuur 0-3: SAMENVATTING KEUZES MILIEUEFFECTRAPPORT SLUIS AAN ZEE!

MILIEUASPECTEN WAARIN ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN VERSCHILLEN:

Zeesluis	Ds	dS
Landschap/visueel	o	o / -
Kanaal noordpand	**Ke**	**Kd**
Leefbaarheid	o / -	-
Verstoring vogels	+	+
Kosten	x	>

Retranchement	Recreatie		Natuur	
Inrichting	RRw	RRc	RRz	RRn
Potenties zwinnatuur	---	--	--	-
Nieuwe natuur	o / +	o	o	++
Bodemarchief	-	-	--	o / -
Bodemgebruik landbouw	-	-	o / -	o / -
Recreatieve waarde	+ +	++	+	+
Leefbaarheid	++	++	+	+
Landschap visueel	--	-	o	+
Verkeershinder	-	-	-	-

Retranchement Verkeer	RR	RR+v
Hinder kern	-	o / -
Landschap en natuur	o	-

Grondtransport haven	Gp	Gwr	Gwa	Gws
Leefbaarheid kernen	o / -	-	--	---
Landschap / visueel	--	o / -	o / -	o / -
Kosten	x	>	>	>

vormgeving: Royal Haskoning 2002 / M.A. van Heereveld

Colofon

Milieueffectrapport / (voor)ontwerp bestemmingsplannen 'Sluis aan Zee!'

Stuurgroep:

Voorzitter: Dhr. G.P.J. van Daele (tot 1 maart 2002), Wethouder Sluis-Aardenburg
Dhr. F.G.M. van Dongen (vanaf 1 maart 2002), Wethouder Sluis-Aardenburg
Secretaris: Dhr. M.C. de Vriend, Royal Haskoning

Dhr. D.H. Almekinders	(ZLTO Agrarisch West Zeeuwsch-Vlaanderen, agendalid)
Dhr. S. Barbery	(Provincie West-Vlaanderen)
Dhr. A.C. Binnendijk	(Provincie Zeeland)
Dhr. J.J.A.M. Bruurs	(Kamer van Koophandel)
Dhr. P. Denorme	(Schepen Knokke-Heist)
Dhr. P.J. Defoort	*(Provincie West-Vlaanderen, agendalid))*
Dhr. J.L. Herrier	(AMINAL – afdeling natuur)
Dhr. K. Heuts	(AMINAL – Cel-mer)
Dhr. G.L.C.M. de Kok	(Provincie Zeeland, agendalid)
Dhr. T. Kramer	(Namens belangenorganisaties natuur en landschap)
Dhr. G.H.W. Noordewier	(Burgemeester gemeente Oostburg, lid tot medio 2001)
Dhr. W.A. Roose	(Rijkswaterstaat Directie Zeeland, agendalid)
Dhr. T.W.A. Wemaer	(Waterschap Zeeuws-Vlaanderen)
Dhr. W.W. van Zandbrink	(Dienst Landelijk Gebied, agendalid)
Dhr. L. van Santbergen	(Rijkswaterstaat Directie Zeeland, lid vanaf medio 2001)
Dhr. R. van Dierendonck	(Provincie Zeeland)
Dhr. T. Verwaest	(Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, AWZ)
Dhr. K. van der Does	(Provincie Zeeland, agendalid)
Mw. K. Helsen	(Provincie West-Vlaanderen, agendalid)
Mw. C.R.A.F.A. Bolijn	(Wethouder gemeente Oostburg, vanaf medio 2001)

Klankbordgroep:

Voorzitter: Dhr. G.P.J. van Daele (tot 1 maart 2002), Wethouder Sluis-Aardenburg
Dhr. F.G.M. van Dongen (vanaf 1 maart 2002), Wethouder Sluis-Aardenburg
Secretaris: Dhr. M.C. de Vriend, Royal Haskoning

Mw. I. Bonneveld-van Liere	(Dorpsraad Cadzand)
Dhr. A.J.M. Boomert	(RECRON Zeeland)
Dhr. M. ten Braak	(Gemeente Oostburg)
Dhr. G. Burggraeve	(Het Zwin, agendalid)
Dhr. G.J. Buth	(Stichting het Zeeuwse Landschap)
Mw. V. Calus	(Landbouwloket)
Dhr. J. van Gompel	(Natuurreservaten VZW, agendalid)
Dhr. C.J. Helmendach	(Kamer van Koophandel)
Dhr. S. Herman	('t Duumpje)
Dhr. L. d'Hoore	*('t Duumpje)*
Dhr. B. Kennis	(Stichting Werkgroep Amateur Archeologen, agendalid)
Dhr. J.N. van Keulen	(Middenstandsvereniging Sluis)
Dhr. A.C. de Keuninck	(Waterschap Zeeuws Vlaanderen)
Dhr. W. Maenhaut	(Stichting Werkgroep Amateur Archeologen)
Dhr. T. Peters	(RECRON Zeeland)
Dhr. A. Provoost	(Waterschap Zeeuws Vlaanderen)
Dhr. P. Risseeuw	(Dorpsraad Retranchement)
Dhr. D. Vancraeynest	(Zwinpolder)
Dhr. J. Verbeke	(HORECA NL, West Zeeuws-Vlaanderen)
Dhr. H. Vercouteren	(Dorpsraad Retranchement)
Dhr. H. van de Vijver	(Heemkundige Kring West Zeeuws-Vlaanderen)
Dhr. A. de Vries	(Ondernemers Vereniging Cadzand)

Projectgroep natuur:

Voorzitter: Dhr. M.C. de Vriend, Royal Haskoning
Secretaris: Dhr. L.G.J. Lakeman, Royal Haskoning

Dhr. J.L. Herrier	(Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap)
Dhr. J. Beijersbergen	(Provincie Zeeland)
Dhr. G.J. Buth	(Stichting Het Zeeuwse Landschap)
Dhr. B. Goddeeris	(Kon. Belg. Inst. voor Natuurw.)
Dhr. J. van Gompel	(Natuurreservaten VZW)
Dhr. S. Herman	('t Duumpje)
Dhr. L. d'Hoore	('t Duumpje)
Dhr. J. van der Vegte	(Royal Haskoning Rotterdam)
Mw. M. de Lange	(Gemeente Sluis-Aardenburg)
Dhr. B. Vercoutere	(Royal Haskoning Mechelen)
Dhr. P. Meire	(Universiteit Antwerpen)

Projectorganisatie:

Dhr. F.G.M.van Dongen (Wethouder Sluis-Aardenburg)
Mw. M. de Lange (projectleider gemeente Sluis-Aardenburg)
Dhr. P. Claeijs (gemeente Sluis-Aardenburg)
Dhr. J. Verwilghen (projectleider gemeente Oostburg)
Dhr. M.C. de Vriend (projectleider Royal Haskoning)
Dhr. L.G.J. Lakeman(projectsecretaris Royal Haskoning)

Beide delen (A: Hoofdrapport en B: Achtergrondrapport) van het milieueffectrapport (MER) liggen ter inzage op het gemeentehuis van Sluis-Aardenburg (Groote Markt 1, te Sluis), Oostburg (Raadhuisplein 1, te Oostburg) en Knokke-Heist (Verweeplein 1, te Knokke). Tegen kostprijs kunt u te Sluis ook het volledige MER of één van de delen bestellen (levertijd maximaal 5 dagen). Een samenvatting van het MER kan gratis worden verkregen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: mw. M. de Lange, Gemeente Sluis-Aardenburg, Postbus 15, 4527 ZG Aardenburg, telefoonnummer (0117) 475514.